

Millum solistafnar á nýggjarskónartini í dag eru 16 ára gamla Guðný Næs. ...

... 13 ára gamla Jón Pætirstein ...

Sámal Petersen nýtir Suzuki undirvisingaráttin í violinundirvisingini. Í dag kl. 16:00 hava Sámal Petersen og næmingar hansara nýggjarskónart í Listaskálanum

... og 7 ára gamla Heiðrunn Petersen.

Orð og myndir:
Dagfinn Olsen

Sámal Petersen er millum fremstu violinleikarar okkara og í fleiri ár hava vit hoyrt og sæð hann, tá klassiskar konsertir hava verið. Seinast sum nógv róstan solist á árligu og væl umtóktu nýggjarskónartini hjá Føroya Symfoniorkestri. Sámal er útbúgvin fióltónleikari og hann hevur eisini tikið solistútbúgving.

Men í dag klokkan 16:00 stendur Sámal á odda fyri aðrari og líka áhugaverdri nýggjarskónart, tí tá fara næmingar hansara at vísa síni kynstur.

Sámal hevur í fleiri ár fingist við at undirvísa eftir Suzuki undirvisingaráttin. Hann hevur leingi verið hugtakin av hesum og nú fæst hann við at taka sær útbúgving í hesum. Lærari er Tove Detrekøyr og hon kemur hendaveg at halda skeið.

Suzuki

Nógv hugsa óivað um bilar, prutt, motorar ella kanska ljóðútgørd, tá navnið Suzuki verður nevnt, men tað er eisini ánað og meira. Nevniliga ein námsfrøðilig undirvisingarghugsan.

S. Suzuki var japanari og andaðist í fjór. 99 ára gamal. Sum ungur læs hann í Týsklandi, men heimaftur komin vandi hann saman við broðrum sínum. Tá gekk ein dagin upp fyri honum, at øll hava møguleika at læra at leika violin, líka sum tey læra seg sítt móðurmál.

Ungir violinleikarar hava nýggjarskónart

Í dag klokkan 16:00 fara Sámal Petersen og violinnæmingar hansara, at hava nýggjarskónart í Listaskálanum. Vitjar ein á loftinum yviri í Musikkskúlanum á Frútrøð í Havn, har Sámal og hansara fólk halda til, so leggur ein til merkis, at foreldrini eru við alla tíðina; einki við at seta barnið av og koma aftur ein tíma seinni. Sámal nýtir Suzuki undirvisingaráttin og eru foreldrini ikki við, so er eingin undirvising.

Hetta er hugsanin aftanfyrir; øll læra móðurmálið, øll eiga eisini at kunna læra seg at leika fiól eftir somu treytum.

Suzuki fór síðani at gera sær sínar hugsanir um, hvussu hetta kundi gerast. Og eftir hesum hugsanum arbeiðir Sámal í fióltundirvisingini

Foreldrini við

Eitt tað fyrsta, ein leggur til merkis á loftinum í hølum Musikkskúlan yviri á Frútrøð í Havn er, at ein rúga av foreldrum eru við børnunum. Og børnini verða ikki bert latin eftir hjá Sámal, sum vanligt er, ella hevur verið, tá talan er um at senda børnini til ymiskt fríttíðarvirksmi. Nei, her eru foreldrini við. Børnini hugna sær og týkjast spent og hvørki pápar ella mammur týkjast ótölin ella

troytt, hóast hetta er beint eftir vanligu arbeiðstíð.

Foreldrini luttaka og skulu læra violinspel og venja við børnunum heima við hús. Ein tekur ikki munnin av fullan við at siga, at her er talan um aðra námsfrøðiliga hugsan og annan venjingarsíð, enn vit í Føroyum hava verið von við.

– Eg undirvísi við suzuki-háttinum. Tað vil siga tað, ið kallast móðurmálsháttin. Ein lærir uttan nótar fyrst, lurtar og spælir og foreldrini eru eisini við í leikinum. Tey læra fyrstu sangirnar og venja heima við barninum. Tey eru við hvønn tíma og skulu duga og eisini skriva sær niður tað, ið lærarin sigur, so tey vita, hvat tað snýr seg um. Tá børnini eru komin nakað ávegis, so byrja tey at læra nótar, men framvegis verð-

ur lurtað og spælt, sigur Sámal, sum leggur dent á, at ikki fyrr enn ný undirvisingur hann í suzuki við útbúgving og munurin er stórur, hóast hann í eini 3 ár frammanundan hevur nýtt suzuki-uttan útbúgving.

Sámal sigur, at best er at byrja á heilt ungun aldri. Yngsti næmingur í lótni er 4 ár. Foreldrini skulu við barninum. Eru tey ikki við, so er eingin undirvising.

– Ein einatími og ein samanspælstími um vikuna eru grundleggjandi. Trupult er at verða annað fyrri uttan. At hava konsert er vanligt aðrastaðni og vit hava konsertir okkurt um einaferð um mánaðin. Um góðan mánað kemur Tove Detrekøyr aftur hendavegin og tá verður ein stór konsert við næmingum úr øllum Føroyum, ið hava fingist við Suzuki háttin. Talan er um eini 70 - 80

fólk, sigur Sámal Petersen. Sjálvur vil Sámal ikki siga, at hann beinleiðis hevur nýtt suzuki háttin alla tíðina, síðani hann byrjaði. Ikki fyrr enn nú, ið hann hevur útbúgvið seg á økinum, hevur hann veruliga fingið innlit, hóast hann alla tíðina hevur kent háttin og nýtt nakað av honum.

Mennast sum menniskju

– Eg helt, at eg mátti finna onkran nýtligan undirvisingarátt. Eg dugdi at siggja, at tað sum hevur verið av violin undirvising í Føroyum, er tað, ein kann kalla »gamaldags« undirvising. Ein krevur nógv av næmingunum á ein ávísan hátt, istaðin fyri at spæla tað inn við at lurtar eftir bandi og við samanspæli. Eg hevði hoyrt um Suzuki og eg havi eisini verið tað, ið

ein kallar »kanin« á Konservatorium hjá einum Suzuki lærara, sum er útbúgvin hjá Tove Detrekøyr, sigur Sámal Petersen, sum byrjaði við hesum, tí hann helt okkurt mátti henda og hann ivast ikki í, at framgongd nú verður í tónleikalívum, eftir at hann og onnur hava tikið útbúgvingina í Suzuki háttinum.

– Tove Detrekøyr og maðurin hava ælt fleiri professionellar tónleikarar í Danmark, sigur Sámal, men hann leggur dent á, at meiningin og endamálið fyrst og fremst er, at næmingarnir skulu mennast sum menniskju og fáa innlit í tónleikaheimin.

Suzuki hátturin verður partvís nýttur runt um í Føroyum. Sámal og onnur undirvísa runt um í oyggjunum, men hann sannar, at miðdepilin er í Havn, hóast ynskiligt er, at fleiri taka undir við hesum kring landið.

Konsertin

Á skránni á nýggjarskónartini í dag eru ymisk klassisk verk eftir t.d. Bach og Vivaldi, ið Sámal Petersen leikar á violin og Jóhannes Andreassen leikar klaver.

Á skránni hjá teimum yngri eru ymisk fólkaløg og okkurt klassiskt stykki eftir eittnu Bach, Mozart, Paganini og Händel, umframt verk eftir S. Suzuki.

Tórshavn Musikkskúli og Listaskálin skipa fyri konsertini, sum verður í dag, 30/1-99, klokkan 16:00